

BCC | LJUBLJANA | 2007

Kršćanstvo 101

KRŠČANSTVO 101 – BIBLIJSKO PREUČEVANJE

1. KDO JE JEZUS	3
2. PROBLEM GREHA – ZAKAJ JE JEZUS UMRL	5
3. ODREŠENJE PO MILOSTI SKOZI VERO	8
4. KDAJ IN KAKO BRATI SVETO PISMO	11
5. ZAKAJ IN KAKO MOLITI	13
6. KAKO NAS BOG VODI	17
7. KAJ JE KRST V VODI IN ZAKAJ	20
8. OSEBA IN DELOVANJE SVETEGA DUHA.....	22
9. KAKO SEM LAHKO IZPOLNJEN S SVETIM DUHOM.....	26
10. KAKO SE LAHKO UPREM HUDEMU	29
11. ZAKAJ IN KAKO LAHKO EVANGELIZIRAM	32
12. ALI BOG OZDRAVLJA DANES.....	35
13. KAJ JE CERKEV IN KAKŠNE SO MOJE ODGOVORNOSTI.....	38

PREDGOVOR

Ko se prvič srečamo z Jezusom kot svojim osebnim odrešenikom, je ključno, da so temelji našega krščanskega razmišljanja in življenja naravnani glede na Božjo besedo. Ta naj bi oblikovala naš pogled na svet in usmerjala naše delovanje ter obnašanje. Vidimo lahko primer samega Jezusa, ki je izbral dvanajst učencev in jih tri leta skrbno učil. Pavel je sledil temu primeru in vernike dve leti učil v Tiránovi šoli (Apd 19,9). Ta priročnik je napisan kot pripomoček za učitelje in mentorje, ki usmerjajo t , ki želijo pridobiti širši pogled na krščanski nauk, s tem, da prepoznajo določene svetopisemske odlomke, ki so pomembni v zgodnjem razvoju krščanskega življenja.

Zgodovinski zapisi omenjajo veliko ljudi, ki so zašli v zmoten način življenja in prepričanj. Do tega je prišlo preprosto zato, ker niso uporabljali celotnega svetopisemskega kanona kot priročnika za življenje. Določati kratke odlomke iz Svetega pisma in izvleči določene sklepe, brez da gledamo na celotno Sveto pismo, je isto kot proizvajati nestabilne posameznike. »Vse Pismo je navdihnjeno od Boga in koristno za poučevanje, svarjenje, za poboljševanje in vzgojo v pravičnosti« (2 Tim 3,16). Kot takega ga berimo kot eno knjigo in dopustimo, naj razlaga s m sebe.

Ta priročnik bi naj uporabljali zreli kristjani kot vodilo, katero bi jim pomagalo voditi ljudi skozi začetno razumevanje krščanske vere. Za boljšo uporabo bi morali spodbujati k skupinski razpravi in potem dovoliti Svetemu pismu, da govori in spreminja naša dejanja. Danes se vsi srečujemo z vprašanji in težavami, in skozi uporabo skupinske razprave lahko prikličemo na površje resnične življenjske situacije, vzroke in pobude, pri čemer lahko svetopisemske vrste uporabimo kot mazilo za rane, povzročene z nepravilnim mišljenjem. Še najbolj pa bi morali uživati v prisotnosti drug drugega, ko se zbiramo v imenu Jezusa Kristusa, da bi ga bolje spoznali.

Vsak predmet se začne z Začetnimi vprašanji, katerih namen je zgraditi okvir za razpravo. Nekatere primerne vrstice, toda nikakor ne vse, so navedene kot pomoč za razpravo in omogočajo Svetemu pismu odkriti in usmeriti naše zaključke. Dodatna študijska vprašanja na koncu razprav so bolj teološke narave in pozivajo k prihodnjim razpravam ter predstavljajo praktično uporabo teoloških zaključkov.

1. KDO JE JEZUS

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

- Ali je bil Jezus dober človek?
 - Ali je bil Jezus velik moralni učitelj?
 - Ali je bil Jezus prerok?
 - Ali je bil Jezus Bog?
 - Kaj ti misliš o Jezusu?
-

KAJ PRAVI SVETO PISMO O JEZUSU?

- Pisci Svetega pisma so si enotni v pogledu, da je Jezus Bog v telesu.
Janez 1,1: »V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Beseda je bila Bog.«
- Jezusu je bila podeljena pravica, da je vključen v stvarstvo kot Bog – **Hebrejcem 1,2:** »...po Sinu ... in po njem je tudi ustvaril svetove.«
- Sin se v Psalmih omenja kot Bog, preden je prišel na svet – **Hebrejcem 1,8** – kar je citirano iz Psalma 45,6.
- Sveto pismo pravi, da je Sin podoba Boga – **Kološanom 1,15**.

KAJ JE BOG POVEDAL O JEZUSU?

- Ob Jezusovem krstu vsi štirje Evangeliji poudarijo ta isti vidik: »Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje« (Matej 3,17; Marko 1,11; Luka 3,22).
- Na gori spremenitve je Bog rekel, da je Jezus njegov Sin. Sin je iz iste substance – **Marko 9,7**.

KAJ PRAVI JEZUS SAM O SEBI?

- Jezus sicer ni izrecno izjavil: »Jaz sem Bog.« Toda to, kar je govoril o sebi, je pri Judih bilo razumljeno kot da pravi, da je on Bog.
- Matej 13,41:** Jezus je rekel, da bo »poslal svoje angele.«
- Marko 2,5:** »Otrok, odpuščeni so ti grehi!« Reakcija pismoukov kaže, da so razumeli, da odpušča lahko le Bog in zato so Jezusa obtožili za bogokletje.
- Marko 2,27–28:** Jezus je trdil, da ima oblast nad sobotnim dnevom. Sobotni dan je bil posvečen, odkar je Bog to vzpostavil v svojih zakonih (**2 Mojzesova 20,8–11**); zato je lahko le Bog spremenil to odredbo.
- Janez 14,7–9:** Jezus se je skliceval na svojo povezanost z Očetom – »Če ste spoznali mene, boste spoznali tudi mojega Očeta...«

-
- Razlog, da so Judje Jezusa križali, je bilo bogokletje, ker je trdil, da je Bog – **Marko 14,61–64**.

KAJ SO POVEDALI JEZUSOVI UČENCI?

- **Matej 16,16:** Peter je odgovoril Jezusu: »Ti si Mesija, Sin živega Boga.«
- **Janez 20,28:** Tomaž je potem, ko je videl Jezusa, vzkliknil: »Moj Gospod in moj Bog!«
- Vsi učenci so živeli skupaj z Jezusom, hodili za njim, ga videli umreti in ga videli vstalega od mrtvih. Vsi učenci, razen morda Janeza, so umrli mučeniške smrti. Ali bi ti bil pripravljen umreti za nekaj, za kar bi mislil, da je potegavščina, šala, trik? Ne!
- Dokaz vstajenja prav tako kaže na Kristusovo božanskost.

DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA – Bog/človek

Ali je bil Jezus povsem človek?

Ali je bil Jezus povsem Bog?

Kaj so posledice Kristusove božanskosti za nas?

Kaj so posledice Kristusove človeškosti za nas?

Božanskost –

- Lahko imamo spoznanje o Bogu (**Janez 14,9**).
- Odrešenje nam je na razpolago zato, ker je smrt popolnega Boga zadoščala za nas.
- Bog in človeštvo sta lahko spet združena (glej nadaljnje preučevanje).
- Čaščenje Kristusa je več kot primerno.

Človeškost –

- Jezus je lahko naš vzornik.
- **Hebrejcem 2,18:** »Ker je sam pretrpel preizkušnjo, lahko pomaga preizkušanim.«
- **Hebrejcem 4,15:** Ker je bil preizkušan v vsem in je to premagal, vemo, da je možno živeti sveto življenje.
- Človekova narava je dobra, tudi njegove želje so dobre, vendar morajo biti zadovoljene na pravilen način. Rojeni smo z grešno naravo, kar pomeni, da smo nagnjeni k hudobiji.
- Če je Bog lahko nekoč živel med nami, to dokazuje njegovo ljubezen in skrb za svoje stvarstvo.

2. PROBLEM GREHA – ZAKAJ JE JEZUS UMRL

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

Zakaj se slabe stvari dogajajo dobrim ljudem?

Zakaj je na svetu toliko trpljenja?

Kako je zlo (greh) prišlo na svet?

Kaj je vzrok greha?

SATANOVO SOVRAŠTVO DO BOGA

- Kaj je vzrok greha? **Izaija 14,12–13.**

SATAN JE UPORABIL KAČO, DA JE ZAPELJALA EVO [koraki do prevare]

- Vpraševanje Božje besede: »Ali je Bog res rekel?« Dajanje pod vprašaj Božjo besedo – dvom.
- Dodajanja ali spreminjanje Božje besede: »...tudi dotikajta se ga ne, sicer bosta umrla!« (**1 Mojzesova 3,3**), Božja zapoved človeku (**1 Mojzesova 2,17**).
- Zavračanje Božje besede kot avtoritete: »Nikakor ne bosta umrla!«
- Delna resnica: »V resnici Bog ve, da bi se vama tisti dan, ko bi jedla z njega, odprle oči in bi postala kakor Bog, poznala bi dobro in húdo« (**1 Mojzesova 3,6**). Božja namera ni bila, da bi človek imel moralno spoznanje in bi potem sodil. Bog je sodnik, človek pa ne sme soditi drugega človeka.
- Dovoliti ponosu, da ima vpliv.

SATAN RAZUME ČLOVEŠKO NARAVO IN NAŠE ŽELJE

- »Žena je videla, da je drevo dobro za jed« – fizične potrebe telesa.
- »...mikavno za oči« – psihološke potrebe, potreba po prilastitvi [sorodnost].
- »...in vredno poželenja, ker daje spoznanje« – to kaže na željo po dosežku in samouresničevanju oziroma duhovni potrebi.

Rimljanom 5,12–13

12 »Kakor je torej po enem človeku prišel na svet greh in po grehu smrt in je tako smrt prišla na vse ljudi, ker so vsi grešili.«

Rimljanom 3,23–24

23 »Saj so vsi grešili in so brez Božje slave.«

KAJ JE BIL NA ZEMLJI REZULTAT GREHA

- Zemlja je bila prekleta (naravne katastrofe, potresi, poplave ipd., ki se dogajajo).
- Ljudje so rojeni z grešno naravo (ljudje sprejemajo slabe odločitve in drugi trpijo zaradi posledic le-teh).

KAJ JE GREH?

- V Stari zavezi je zakon oz. postava bila dana Mojzesu?
- V Novi zavezi je Jezus dvignil standard?
 - **Matej 5,28:** Jezus je rekel, da če v srcu poželimo nekaj grešnega, smo že pregrešili.
 - **Jakob 4,17:** »Kdor torej zna delati dobro, pa ne dela, ima greh.«
- Greh so torej besede, misli in dejanja, katera nasprotujejo Božji volji.

ZAKAJ JE MORAL JEZUS UMRETI?

- Bog je želel žrtvino prelitje krvi za plačilo za greh.
 - V Stari zavezi je dan sprave bil en dan v letu, ko je veliki duhovnik šel v najsvetejše in daroval mirovne daritve za grehe ljudstva. Glej pravila za daritve za greh (**3 Mojzesova 4,23,26**).
- Daritve živali so bile nezadostne.
 - Žrtvovanje živali je bila le ena izmed daritev in je bila nezadostna; to so bile nepopolne daritve.
 - V **Izaiji 52,13–53,12** je Bog 700 let pred Kristusom napovedal prihod svojega sina.
 - **Rimljanom 8,3:** postava je bila nezadostna.
- Jezus je dopolnil postavo.
 - Kristus je prinesel konec postavi s tem, da je izpolnil postavo; greh je bil premagan.
 - **1 Janez 2,2:** »On je namreč spravna daritev za naše grehe, pa ne le za naše, temveč tudi za ves svet.«

GREH NIMA VEČ KONTROLE NAD KRISTJANI

- **Rimljanom 6,16:** Nismo več sužnji grehu; **1 Korinčanom 10,13** in nobena preizkušnja ni močnejša, kot bi jo lahko prestali. Ni nam več potrebno grešiti!

DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA

Kaj pravijo drugi religijski sistemi o vzroku zla in trpljenja?
Ali druge religije verujejo v neko obliko odrešenja?
Ali so želje grešne?

-
- **Marksizem** (ateist) pravi, da je zlo in trpljenje rezultat pomanjkanja izobraženosti. Izobraženi ljudje bi naj bili tolerantni in razumevajoči, in tako bi se trpljenje zmanjšalo (odrešenje). Kakšen je tvoj odgovor?
 - **Islam** veruje, da bo Mohamed sodil ljudi in tisti, čigar dobra dela bodo pretehtala slaba dejanja, bodo šli v nebesa. Ali dobra dela lahko prekrijejo slaba dejanja?
 - **Budizem** pravi, da zlo izhaja iz človeške želje in rešitev je izkoreniniti človeške želje ter tako doseči nirvano. Osvoboditi se vseh iluzij in postati eno.
 - **Hinduizem** (sistem politeizma) pravi, da je zlo nastalo zaradi ignorance in da odrešenje pride, ko se oseba odcepi od svojega ega. Stapljanje v edinost in izginjanje posameznika.
 - **Šintoizem** pravi, da se zlo pojavi zato, ker so *kami* užaljeni. Šinto verniki lahko izpolnijo svojo dolžnost tako, da sledijo svoji življenjski poti. Izpolnjevanje načel očiščevanja doseže milost pri *kami*.
 - **Taoizem** pravi, da je tao osebna sila, ki obstaja iznad razlikovanja. Zlo se pojavi zato, ker se človeštvo ne drži poti, to je reda. Noben red ustvari nered. Ko se zavedamo poti, potem tao vpliva in nas vodi v tem. V posmrtnem življenju oseba preneha obstajati, vendar živi v spominu družine.
 - **Judaizem.**
 - **New Age.**
 - **Animizem** pravi, da Bog obstaja, vendar ga je nemogoče spoznati; duhovi so posredniki med nami in Bogom. Obstajajo še nekatere razlike, toda najbolj očitna je ta, da je za odrešenje potrebno imeti dober odnos z duhom, ki te bo vodil na pravi kraj.

Bog je dal človeštvu želje že pred padcem. Toda bistvo je, da te želje morajo biti zadovoljene v Bogu.

3. ODREŠENJE PO MILOSTI SKOZI VERO

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

Ali si lahko prepričan v odrešenje?
Kako je lahko oseba odrešena?
Kaj pa, če me Bog ne ljubi?
Kaj pa, če me Bog ne bi sprejel?
Ali lahko izgubiš svoje odrešenje?

Kako lahko živim v Božji milosti?

ODREŠENJE JE MOŽNO LE SKOZI SPREJETJE JEZUSA

1 Janez 5,12

12 »Kdor ima Sina, ima življenje; kdor nima Božjega Sina, nima življenja.«

2 Korinčanom 5,17

17 »Če je torej kdo v Kristusu, je nova stvaritev. Staro je minilo. Glejte, nastalo je novo.«

Janez 1,11–13

12 »Tistim pa, ki so jo sprejeli, je dala moč, da postanejo Božji otroci, vsem, ki verujejo v njeno ime.«

JEZUS OBLJUBLJA, DA BO PRIŠEL IN PREBIVAL V NAS

Razodetje 3,20

20 »Glej, stojim pred vrati in trkam. Če kdo sliši moj glas in odpre vrata, bom stopil k njemu in večerjal z njim, on pa z menoj.«

Matej 28,20

»...In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

Janez 10,28–29

28 »Dajem jim večno življenje; nikoli se ne bodo pogubile in nihče jih ne bo iztrgal iz moje roke.«

BOŽJI SIN JE ZADOSTEN ZA VSE?

Janez 3,16

16 »Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje.«

Izaija 53,6

6 »Mi vsi smo tavalili kakor ovce, obrnili smo se vsak na svojo pot, Gospod pa je naložil nanj krivdo nas vseh.«

1 Peter 2,24–25

25 »Kakor ovce ste namreč blodili, zdaj pa ste se vrnili k pastirju in varuhu svojih duš.«

JEZUS JE VZEL GREH SVETA NA SVOJA RAMENA

Marko 15,34

34 Ob deveti uri pa je Jezus zavpil z močnim glasom: »Eloí, Eloí, lemá sabahtáni?« kar v prevodu pomeni: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?«

VEROVATI RESNICO IN ŽIVETI BREZ KRIVDE

Janez 8,32

32 »In spoznali boste resnico in resnica vas bo osvobodila.«

Rimljanom 8,1

8:1 »Zdaj ni torej nobene obsodbe za tiste, ki so v Kristusu Jezusu.«

UČITI SE HODITI V SKLADU Z DUHOM ALI V MOČI SVETEGA DUHA

Rimljanom 8,9–10

9 »Vi pa niste v mesu, ampak v Duhu, če le prebiva v vas Božji Duh. In če kdo nima Kristusovega Duha, ni njegov.«

IZKUSITI SADOVE DUHA

Galačanom 5,22–23

22 Sad Duha pa je: ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, blágost, dobrotljivost, zvestoba, 23 krotkost, samoobvladanje. Zoper te stvari ni postave.«

Rimljanom 8,14–17

15 Saj niste prejeli duha suženjstva, da bi spet zapadli v strah, ampak ste prejeli duha posinovljenja, v katerem kličemo: »Aba, Oče!« 16 Sam Duh pričuje našemu duhu, da smo Božji otroci. 17 In če smo otroci, smo tudi dediči: dediči pri Bogu, sodediči pa s Kristusom, če le trpimo z njim, da bomo z njim tudi poveljani.

KORAKI DO ODREŠENJA – SPREJETI KRISTUSA

(1) PRIZNAJ – jaz sem grešnik. »Saj so vsi grešili in so brez Božje slave« (**Rimljanom 3,23**).

(2) SKESAJ SE – bodi voljan se obrniti stran od greha, od tega da živiš le zase in se obrni k temu, da živiš za Boga. »Povem vam, da ne. A če se ne spreobrnete, boste vsi prav tako pokončani« (**Luka 13,5**).

(3) VERUJ – verovati ne pomeni le sprejeti, ampak pomeni položiti naše upe in zaupanje v Jezusa, živeti glede na njegovo pot. »Če namreč ne boste verovali, da jaz sem, boste umrli v svojih grehah« (**Janez 8,24**).

(4) IZPOVEDUJ – živi življenje kot kristjan. »Kajti če boš s svojimi usti priznal, da je Jezus Gospod, in boš v svojem srcu veroval, da ga je Bog obudil od mrtvih, boš rešen.« (**Rimljanom 10,8–9**).

DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA

Kaj pomeni milost?

Milost

Bog se ne zanima za ljudi na temelju njihovih odlik, ampak na temelju tega, kaj oni potrebujejo. Milost je del Božje narave in zato se Bog ukvarja z nami na temelju svojega značaja, svoje dobrote in usmiljenja. Božja milost ni dobrohotna, v smislu, da Bog deluje nesebično in izkazuje milost ter nato zahteva ljubezen kot povračilo, kot če bi to bila usluga.

Mi moramo biti vključeni v milost. Če Bog prebiva v nas, potem on prebiva tudi v življenju drugih kristjanov. To pomeni, če nimamo skupnosti s Kristusom, ki prebiva tudi v drugih vernikih, potem pravzaprav nimamo skupnosti s Kristusom v drugih. Kaj pomeni biti v skupnosti s Kristusom in drugimi:

- da imamo skupnost skozi odpuščanje;
- da imamo skupnost skozi druženje;
- da imamo skupnost skozi izkazovanje ljubezni.

Bog nam daje dovolj milosti za vsak dan.

4. KDAJ IN KAKO BRATI SVETO PISMO

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

- Kaj je Sveto pismo?
- Kako je Sveto pismo prišlo k nam?
- Ali je Sveto pismo Božja beseda?
- Ali je Sveto pismo relevantno danes?

Psalm 1,1–2

*»Blagor človeku,
ki ne hodi na posvet krivičnikov,
ne stopa na pot grešnikov
in ne seda na klop porogljivcev,
temveč se veseli v Gospodovi postavi
in premišljuje njegovo postavo podnevi in ponoči.«*

SVETO PISMO SO 100% NAPISALI LJUDJE IN JE 100% BOŽJA BESEDA

NAPISANO JE BILO V OBDOBJU 1500 LET OD 40 RAZLIČNIH LJUDI, KI SO VSI GOVORILI ISTO STVAR

NASTANEK SVETEGA PISMA

- a. Kanonizacija.
- b. Začetek 2 Kraljeva 22; 2 Kroniška 34 – Hulda, žena prerokinja.
- c. Novo zavezo napisali očividci.
- d. Sprejeto s strani cerkvenih očetov.

SVETO PISMO JE BOŽJA BESEDA

- a. Jezus je to potrdil, tako da je citiral iz Pisma; tako je zapisano; bral je iz knjige Izaija.
- b. Pavel je to potrdil v 2 Timoteju 3,16

ALI JE AVTENTIČNO

- a. Številne kopije.
- b. Čudeži.
- c. Zgodba sama (če bi to bila izmišljena zgodba, se Jezus po vstajenju ne bi najprej prikazal ženi).
- d. Citati drugih avtorjev v starem veku.
- e. Povedano tudi v drugih knjigah, npr. Jozefus.

IMA AVTORITETO 2 TIM 3,16

BOŽJA BESEDA IMA MOČ

Rimljanom 1,16–17

16 »Ne sramujem se evangelija, saj je vendar Božja moč v rešitev vsakomur, ki veruje, najprej Judu in potem Grku. 17 V njem se namreč razodeva Božja pravičnost, iz vere v vero, kakor je zapisano: Pravični bo živel iz vere.«

Ko je naša vest ožgana, nas postava spominja na to, kaj je greh; postava (Sveto pismo) nas prepričuje ali nam kaže greh, katerega se naj skesamo in osvežimo svojo vest.

Rimljanom 7,11–12

11 »Greh, ki je po zapovedi dobil povod, me je namreč prevaral in me prek nje usmrtil. 12 Tako je torej postava svéta in zapoved je svéta, pravična in dobra.«

KAKO BRATI SVETO PISMO

- a. Sistematično
- b. Biblijsko preučevanje
- c. Vsak dan

DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA

Kako prepoznamo, kaj je greh?

Kaj pa nezmotljivost?

- a. Nezmotljivost je temeljni most krščanske vere.
- b. Tri vrste nezmotljivosti (**1. Absolutna nezmotljivost** [zgodovinska in znanstvena točnost], **2. Popolna nezmotljivost** [zgodovinsko, vendar ne znanstveno] in **3. Omejena nezmotljivost** [nezmotljivo v referencah glede nauka, vendar Sveto pismo ne vsebuje vseh dejstev za učenje znanosti in zgodovine]).

Kaj pa očitna nasprotja

- a. Številke in poročila glede izhoda.
- b. Matej in Apostolska dela poročata različno glede Judove smrti.

5. ZAKAJ IN KAKO MOLITI

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

- Kaj mislimo o molitvi?
 - Kako molimo?
 - Ali je molitev pomembna?
 - Kako nam je molitev v korist?
-

H KOMU SE MOLIMO

- Molimo k Bogu
Efežanom 2,18
»Kajti po njem imamo oboji dostop k Očetu v enem Duhu.«

Matej 6,9; Luka 11,2
»Oče naš, ki si v nebesih ... Oče! Posvečeno bodi tvoje ime.«
- V Jezusovem imenu – zaradi ali po Jezusu lahko pridemo k Očetu, drugače ne bi mogli govoriti z njim.
Janez 14,14
»Če me boste kaj prosili v mojem imenu, bom jaz to storil.«

MOLI V SVETEM DUHU

- Biti voden po Svetem Duhu.
Rimljanom 8,26–27
26 »Prav tako tudi Duh prihaja na pomoč naši slabotnosti. Saj niti ne vemo, kako je treba za kaj moliti, toda sam Duh posreduje za nas z neizrekljivimi vzdihmi.«

OB KAKŠNEM ČASU MOLITI

- Marko 1,35–36**
»Navsezgodaj, ko je bilo še čisto temno, je vstal, se odpravil ven na samotni kraj in tam molil.«
- Psalm 5,4**
»Gospod, zjutraj poslušaj moj glas, zjutraj polagam predte molitev in čakam.«

Daniel 6,11

»Ko je Daniel izvedel, da je bil odlok podpisan, je šel v svojo hišo. V gornji izbi je imel odprta okna proti Jeruzalemu. Trikrat na dan je pokleknil na svoja kolena, molil in slavil svojega Boga, kakor je delal že prej.«

Marko 6,46

»Ko se je od njih poslovil, je šel na goro molit.«

Sveto pismo ne pravi, kdaj naj molimo (toda Jezus, David, Daniel so imeli navado moliti zjutraj, pred začetkom **vsakega** dne).

MOLI PRED SPREJETJEM ODLOČITVE

- **Jezus je molil pred sprejetjem velike odločitve – izbiranjem dvanajsterih.**
Luka 6,12–14
12 Tiste dni je šel na goro molit in vso noč je prebedel v molitvi k Bogu. 13 Ko se je zdanilo, je poklical k sebi svoje učence in si jih je izmed njih izbral dvanajst, katere je imenoval tudi apostole:
- **Za mir.**
Filipljanom 4,6–7
6 »Nič ne skrbite, ampak ob vsaki priložnosti izražajte svoje želje Bogu z molitvijo in prošnjo, z zahvaljevanjem.«

S KAKŠNIMI MOTIVI NAJ MOLIMO

Matej 6,5–8

5 »In kadar molite, ne bodite kakor hinavci. Ti namreč radi molijo stoje po shodnicah in vogalih glavnih ulic, da se pokažejo ljudem. Resnično, povem vam: Dobili so svoje plačilo. 6 Kadar pa ti moliš, pojdi v svojo sobo, zapri vrata in moli k svojemu Očetu, ki je na skrivnem. In tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil. 7 Pri molitvi pa ne blebetajte kakor pogani; mislijo namreč, da bodo uslišani, če bodo veliko govorili.«

KDAJ MOLITI

1 Tesaloničanom 5,17–18

»Neprenehoma molite. V vsem se zahvaljujte: kajti to je Božja volja v Kristusu Jezusu glede vas.«

- Danielove molitve (hitra molitev, ko je stal pred kraljem in oblastniki).
- V času potrebe.
- V času radosti.
- V času žalosti.
- V času stisk in težav.

KAKO MOLITI

- Odvisno od okoliščin.
- Molitev po točkah (to je zgolj primer, ne edini pravi način, kako moliti; tovrstna molitev pomeni, da za vsako stvar molimo nekaj minut).

Primer molitve po točkah iz Mateja 6,9–13:

9 »Oče naš, ki si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime.	Priznavanje Boga za svojega Gospoda. Priznavanje Boga in njegove veličine nad vso zemljo.
10 Pridi tvoje kraljestvo. Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.	Molitev, naj pride Božje kraljestvo. Molitev, da bi bila storjena Božja volja v naših življenjih. Prav tako molimo, da bi Božja volja bila storjena še preden karkoli prosimo.
11 Daj nam danes naš vsakdanji kruh	Prositi Boga za svoje potrebe.
12 in odpusti nam naše dolge Kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom,.	Iskati odpuščanje za svoje grehe. Resnično lahko odпустimo le v Kristusu, zato je potrebno prositi za pomoč pri odpuščanju.
13 in ne vpelji nas v skušnjava, temveč reši nas hudega.	Da nam pomaga hoditi v moralni in etični čistosti. Da nas obvaruje pred hudim in škodljivim.

- Še ena, zelo pogosta metoda pri molitvi je:
 - Priznavanje – Bog je Kralj in Gospod.
 - Kesanje – glede greha in zanašanje na Boga.
 - Prošnja – zagotovimo, da je naša prošnja izrečena Bogu.
 - Zahvaljevanje – zahvalimo se, da bo Bog odgovoril.
- Središčna molitev. To je še ena oblika zastopniške molitve, ko mislimo na besedo ali situacijo in potem molimo za čim več stvari okrog te besede ali situacije.
Na primer molimo za: Ljudi v Sloveniji, naj bodo rešeni.
 - Molitev za vernike, naj širijo evangelij.
 - Molitev za pogum vernikov.
 - Molitev za priložnosti vernikov.
 - Molitev, naj se verniki pripravijo z jasno predstavitvijo evangelija.
 - Molitev za določene dogodke.
 - Molitev za cerkve.
 - Molitev za ljudi, naj slišijo evangelij.
 - ltd.

Psalm 32,8–9

*»Modril te bom in te učil
na poti, po kateri moraš hoditi,
svetoval bom, moje oko je nad tabo.
Ne bodite kakor konj, kakor mezeg brez razuma;
z uzdo in vajetmi krotijo njuno divjost,
sicer se ti ne približata.«*

KAJ SE DOGAJA, ČE SE MI ZDI, DA MOJA MOLITEV NI ODGOVORJENA

Lista preverjanja:

- Prosite v skladu z Božjo voljo (**1 Janez 5,14**).
- Ne prosite iz sebičnih želja (**Jakob 4,3**).
- Greh lahko prepreči, da bi nas Bog uslišal (**1 Janez 3,21–23**).
- Ni Božji čas (Jezus je vedel, kakšen je Božji čas in kdaj je potrebo poveljati Boga).
- Bog vé, da nam ta stvar ne bo v korist.
- Da bi ojačal našo vero (**Marko 11,24**).
- Vztrajajte v veri (**Luka 18,1–8**).
- Ne dvomite (**Marko 11,23; Jakob 1,6–7**).

Janez 15,16

»Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz vas izvolil in vas postavil, da greste in obrodite sad in da vaš sad ostane; tako vam bo Oče dal, kar koli ga boste prosili v mojem imenu.«

Janez 16,23–24

»Resnično, resnično, povem vam: Če boste kaj prosili Očeta v mojem imenu, vam bo dal.«

DNEVNA POBOŽNOST

- Branje Svetega pisma, razmišljanje o njem, preučevanje.
- Molitev.

- Molitveni seznam.
- Molitveni cilji.
- Molitvene skupine.

DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA

Kaj je »evangelij prosperitete (blaginje)«? To je zelo razširjeno učenje, ki razlaga, da je Božji namen za kristjane, naj finančno uspevajo, tako da obogatijo.

- Zakaj je to zmota?
 - Jezus ni umrl kot bogat človek.
 - Pavel ni bil bogat.
 - Pavel je Trofima bolnega pustil v Miletu (**2 Timotej 4,20**).
 - Božja obljuba je, da bo z nami, vendar pa nikjer v Pismu ni obljube, da bomo na tej zemlji bogati ali vedno zdravi.

6. KAKO NAS BOG VODI

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

Mnogo ljudi pravi: »Če bi mi vsaj Bog spregovoril, potem bi mu sledil.«
Ali mi sledimo Gospodovemu glasu?
Kako prepoznamo Božji glas?

Janez 15,15–16

15 »Ne imenujem vas več služabnike, ker služabnik ne ve, kaj dela njegov gospodar; vas sem imenoval prijatelje, ker sem vam razodel vse, kar sem slišal od svojega Očeta.«

Kološanom 1,9

»Zato tudi mi vse od dne, ko smo slišali o tem, ne nehamo moliti in prositi za vas, **da bi se izpopolnili po globokem spoznanju njegove volje**, v vsej modrosti in duhovni razumnosti.«

Kakšna je duhovna modrost v nasprotju s svetno modrostjo?
Znanje vé, kako stvari narediti, modrost pa razume posledice svojih dejanj.

1 Korinčanom 1,18–19

Beseda o križu je namreč za tiste, ki so na poti pogubljenja, norost; nam, ki smo na poti rešitve, pa je Božja moč. 19 Saj je pisano:

»Uničil bom modrost modrih,
razumnost razumnih bom zavrgel.«

BOG ŽELI, DA POZNAME NJEGOVO VOLJO

Efežanom 5,17

»Zato ne bodite nerazumni, ampak spoznajte, kaj je Gospodova volja.«

BOG IMA NAČRT

Efežanom 2,6–7

»In z njim nas je obudil in nas posadil v nebesa v Kristusu Jezusu, da bi v prihajajočih vekih pokazal v svoji dobrosrčnosti do nas v Kristusu Jezusu čezmerno bogastvo svoje milosti.«

Jeremija 29,11

»Vem za načrte, ki jih imam z vami, govori Gospod: načrte blaginje in ne nesreče, da vam dam prihodnost in upanje.«

Filipljanom 1,6

»Prepričan sem, da bo on, ki je začel v vas dobro delo, to delo dokončal do dneva Kristusa Jezusa.«

VSAKA OSEBA IMA DAR

1 Korinčanom 12,7

1 Korinčanom 12,12

1 Peter 4,10

BOG OBLJUBLJA, DA NAS BO VODIL

Pregovori 16,9

»Človekovo srce načrtuje svojo pot,
a Gospod vodi njegove korake.«

Psalm 37,4

»Razveseljuj se v Gospodu,
pa ti bo dal, kar želi tvoje srce.«

TEŽAVE BODO PRIŠLE

1 Korinčanom 16,9

Rimljanom 12,2

PODREJATI SE BOŽJI VOLJI

- Cena (**Luka 9,23; Galačanom 2,20**).
 - Želja, da bi sledili Bogu, se bo kazala v nas skozi:
 - predanost temu, da smo na razpolago,
 - predanost temu, da smo poslušni.
 - Izaija (**Izaija 20,3**).
 - Ozej (**Ozej 1,2**).
 - Savel je pobil pravične preroke (**1 Samuelova 21**).
- Bodi fleksibilen.
 - Bil je le en goreči grm (**2 Mojzesova 3**).
 - Le enkrat so prešli Rdeče morje (**2 Mojzesova 19**).
 - Le enkrat se je zgodilo, da se je obzidje Jerihe zrušilo (**Jozue 6**).
 - Samo enkrat se je sonce zaustavilo (**Jozue 10,12–14**).
 - Bil je samo en Goljat (**1 Sam 17**).
 - Itd. itd.

ČAKANJE

Hebrejcem 6,15

Rimljanom 8,28

KORAKI, KAKO SLIŠATI BOGA

1. Obvezati se, da delamo Božjo voljo (**Rimljanom 12,1–2**).
2. Prepoznati, da Bog ima načrt (**Jeremija 29,11; Psalm 32,8**).
3. Bog obljublja, da bo dal svojo voljo v nas (**Psalm 37,4**).
4. V notranjosti bomo imeli mir glede tega (**Izaija 26,3**).
5. Bog bo omogočil pot (**Matej 19,26**).

DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA

Kako nam Bog govori?
Kako vem, če govori Bog?

7. KAJ JE KRST V VODI IN ZAKAJ

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

- Kaj je krst?
- Zakaj se kristjani dajo krstiti?
- Ali je zame pomembno biti krščen?

JEZUS NAM JE TO NAROČIL

Matej 28,19

»Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence. Krščujte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha.«

- Jezus se je dal krstiti
Luka 3,21–22
Ko je vse ljudstvo prejelo krst in je bil tudi Jezus krščen ter je molil, se je odprlo nebo. Sveti Duh je prišel nadenj v telesni podobi kakor golob in zaslišal se je glas iz neba: »Ti si moj ljubljeni Sin, nad teboj imam veselje.«
- Učenci so se dali krstiti.
- Spreobrnjeni v prvi cerkvi (Apostolska dela) so se dajali krstiti.

BESEDA UPORABLJENA ZA KRST

baptizw baptizo {bap-tid'-zo} 1) pogrezniti, potopiti 2) očistiti s potapljanjem ali pogreznitvijo, oprati, sprati z vodo, oprati sam sebe, okopati se 3) preplaviti.

Grška beseda, uporabljena za krst, ni pomenila škropljenje, ampak popolno potopitev v vodo.

Kultura v 1. stoletju

To je bilo človekovo javno priznanje namere, da bo sledil vzorcu verovanj in obnašanj.

Mnogi rabini ali učitelji so krščevali svoje ljudi.

SIMBOLIČNO

Kološanom 2,11–12

»V njem ste bili tudi obrezani, in sicer z obrezo, ki je ni naredila človeška roka, ampak s Kristusovo obrezo, s katero ste slekli svoje meseno telo. S krstom ste bili namreč pokopani skupaj z njim, v njem ste bili tudi obujeni, po veri v delovanje Boga, ki ga je obudil od mrtvih.«

Galačanom 2,20

»Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni. Kolikor pa zdaj živim v mesu, živim v veri v Božjega Sina, ki me je vzljubil in daroval zame sam sebe.«

Umrli, bili pokopani in vstali v novo življenje.

OBRODITI SADOVE

- Janez Krstnik je rekel farizejem, naj obrodijo sad, vreden spreobrnjenja in se potem dajo krstiti.

Matej 3,6–9

6 Dajali so se mu krstiti v reki Jordan in priznavali svoje grehe.

7 Ko pa je videl, da prihaja k njegovemu krstu precéj farizejev in saducejev, jim je rekel: »Gadja zalega! Kdo vam je pokazal, kako naj ubežite prihodnji jezi?

8 Obrodite vendar sad, vreden spreobrnjenja.«

 DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA

Ali moraš biti krščen, da bi bil odrešen? (**Luka 23,43**).

Kaj pa krščevanje dojenčkov?

- Beseda.
- Krst je javno priznanje, ali dojenček lahko to stori?
- Ali si lahko odrešen skozi drugo osebo ali pa boš pred Bogom stal kot posameznik?
- Krst je simbolična slika tega, da umremo sami sebi in vstanemo v življenje za Kristusa. Ali je lahko krščen nekdo, ki tega ne razume?

8. OSEBA IN DELOVANJE SVETEGA DUHA

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

Kdo je Sveti Duh?
Kaj on počne?
Ali je on oseba?
Kaj pa čaščenje?

SVETI DUH JE POPOLNOMA BOG

- **1 Korinčanom 3,16; 6,19** Pavel izmenjujoče uporablja besedi Bog in Sveti Duh.
- **Sveti Duh ima vse lastnosti Boga**
 - Vsevednost (**1 Korinčanom 2,10–11**). Sveti Duh preiskuje vse.
 - Vodi v vso resnico (**Janez 16,13**).
 - Moč Svetega Duha (**Luka 1,35; Rimljanom 15,19**).
 - Prepričuje o grehu (**Janez 16,8–11**).
 - Prenavlja (**Janez 3,5–8; Tit 3,5**).
 - On je večer (**Hebrejcem 1,10–12**).
 - Bil je vključen v ustvarjanje (**1 Mojzesova 1; Psalm 104,30**).
 - Je obudil Jezusa (**Rimljanom 8,11**).
- **Ima osebnost**
 - Za opisovanje Svetega Duha se uporablja moški osebni zaimsek.
 - Duh povečuje drugega člana Trojstva (**Janez 16,14**).
 - Povezan z Očetom in Sinom (**Matej 28,19; 2 Korinčanom 13,14**).
 - Ima inteligenco, voljo in čustva (**Janez 14,26; 1 Korinčanom 12,11; Efežanom 4,30**).
 - Možno je lagati Svetemu Duhu (**Apostolska dela 5,3–4**).
 - Možno je žalostiti ali ugašati Svetega Duha (**Efežanom 4,30; 1 Tesaloničanom 5,19**).
 - Sodeluje v moralnih dejanjih (**Rimljanom 8,26; Janez 16,8**).

SVETI DUH JE ENAKOVREDNA OSEBA TROJSTVA

- Pavel izmenjujoče uporablja besedi Bog in Sveti Duh (**1 Korinčanom 3,16; 6,19**).

LAHKO PREVZAME TELESNO OBLIKO

- Sveti Duh je prišel nadenj v telesni obliki kot golob (**Luka 3,22**).

STARA ZAVEZA

- **Usposablja ali daje sposobnost**
2 Mojzesova 31,2–5 (prvič je Sveti Duh omenjen kot tisti, ki osebo usposablja ali navdihuje).
2 »Glej, poklical sem po imenu Becaléla, sina Urijája, Hurovega sina, iz Judovega rodu. 3 Napolnil sem ga z Božjim duhom, z modrostjo, razumnostjo in vednostjo za vsakršno delo, 4 da napravi načrte za delo iz zlata, srebra in bron.«
- **Od časa do časa je prišel nad ljudi, da jim je dal posebno moč**
Sodniki 6,34 (Gideon)
»Gospodov duh je tedaj navdal Gideóna...«

Sodniki 15,14 (Samson)
»Takrat je šinil vanj Gospodov duh in vrvi na njegovih rokah so postale kakor niti, ki jih je osmodil ogenj. In vezi so popadale z njegovih rok.«
- **Bil je obljubljen**
Jeremija 31,31–34
Obljuba o novi zavezi postave v srcih ljudi.

Ezekiel 36,26–27
»Dam vam novo srce in novega duha denem v vašo notranjost. Odstranim kamnito srce iz vašega mesa in vam dam meseno srce.«

Joel 3,1–2
*»Potem se bo zgodilo:
Razlil bom svojega duha na vse meso
in prerokovali bodo vaši sinovi in vaše hčere,
vaši starčki bodo sanjali sanje,
vaši mladeniči bodo gledali videnja.
Tudi na hlapce in dekle
bom v tistih dneh razlil svojega duha.«*

NOVOZAVEZNO DELOVANJE SVETEGA DUHA

- Prebiva v vernikih (**Janez 14,16–17**).
- Vodi vernike v resnico (**Janez 16,13–14**).
- Posvečuje vernike
 - Darovi Duha (dokaz o nadaljujočem delovanju posvečenja) **Galačanom 5,22**
- Usmerja
Apostolska dela 15,28
»Sveti Duh je sklenil in mi z njim, da vam ne nalagamo nobenega drugega bremena kakor tale nujna določila.«

Apostolska dela 1,16

»Bratje! Moralo se je izpolniti Pismo, kakor je Sveti Duh napovedal po Davidovih ustih o Judu: postal je vodnik tistih, ki so zgrabili Jezusa.«

Rimljanom 8,14–15

»Kajti vsi, ki se dajo voditi Božjemu Duhu, so Božji sinovi.«

- Petru je dal pogum
Apostolska dela 2,14
Tedaj je vstal Peter z enajsterimi, povzdignil glas in jih nagovoril:
- Prepričeval je o grehu
Apostolska dela 2,37
Ko so to slišali, jih je do srca pretreslo. Rekli so Petru in drugim apostolom: »Bratje, kaj naj storimo?«
- Daje darove
 - **1 Korinčanom 12,4–11**
 - Modrost
 - Spoznanje
 - Vera
 - Ozdravljenje
 - Čudeži
 - Preroštvo
 - Razločevanje duhov
 - Raznovrstni jeziki
 - Razlaganje jezikov
 - **Rimljanom 12,6–8**
 - Preroštvo
 - Služenje
 - Učenje
 - Spodbujanje
 - Dajanje
 - Vodenje
 - Usmiljenje

 DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA

Katere so službe, dana cerkvi v Efežanom 4,11?

Zakaj so službe drugo kot darovi?

Kaj pa žalitev Svetega Duha (**Efežanom 4,30; 1 Tesaloničanom 5,19**)?

- Službe dane cerkvi, so drugo kot posamezni darovi – **Efežanom 4,11**.
 - Apostoli
 - Preroki

- Evangelisti
- Pastorji
- Učitelji

Efežanom 4,30

»Ne žalostite Božjega Svetega Duha, s katerim ste bili kot s pečatom zaznamovani za dan odkupitve.«

Rimljanom 8,9–10

9 »Vi pa niste v mesu, ampak v Duhu, če le prebiva v vas Božji Duh. In če kdo nima Kristusovega Duha, ni njegov.«

Apostolska dela 16,7

»Ko so prišli do Mízije, so poskušali priti v Bitinijo, toda Jezusov Duh jim tega ni dovolil.«

9. KAKO SEM LAHKO IZPOLNJEN S SVETIM DUHOM

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

Ali je Sveti Duh za vsako osebo?

Ali morajo vsi sprejeti Svetega Duha?

Ali Bog še vedno ljubi osebo, ki ni izpolnjena s Svetim Duhom?

Ali nisem izpolnjen s Svetim Duhom takrat, ko sem odrešen?

Ali niso učenci bili napolnjeni s Svetim Duhom, ko je Jezus dihnil vanje (**Janez 20,22**)?

SVETI DUH JE BIL OBLJUBLJEN

- Stara zaveza (**Ezekiel 36,26–27, Joel 2,28**).
- Nova zaveza (glej prejšnje preučevanje).
- Jezus je obljubil (**Janez 14,16**).
»Jaz pa bom prosil Očeta in dal vam bo drugega Tolažnika, da bo ostal pri vas vekomaj.«

JEZUS JE REKEL, DA BOMO MI DELALI ŠE VEČJA DELA KOT ON

Sveti Duh v nas je ta, ki opravlja ta dela.

Janez 14,12

»Resnično, resnično, povem vam: Kdor veruje vame, bo dela, ki jih jaz opravljam, tudi sam opravljal, in še večja kot ta bo opravljal, ker grem jaz k Očetu.«

IZKUSTVO UČENCEV

- Učenci so bili odrešeni, ko je Jezus dihnil vanje; niso mogli biti odrešeni, dokler
- Jezus ni umrl in plačal ceno za njihove grehe (**Janez 20,21**).
- Učenci so bili krščeni v vodi.
- Učenci so vsi prejeli Svetega Duha na dan Binkošti, kar jih je opremilo za pričevanje o Bogu.
- Sveti Duh je ostal z njimi vse njihovo življenje; Apostolska dela kažejo, da so se še naprej izpolnjevali z Duhom.

PAVLOVO IZKUSTVO (**Apostolska dela 9,2–18**)

1. Pavel je bil odrešen na poti v Damask, ko ga je srečal Jezus in je priznal Jezusa za Gospoda.

2. Pavel je prejel Svetega Duha (**Apostolska dela 9,17–19**).

3. Potem je bil Pavel krščen v vodi.

IZKUSTVO TEH, KI SO BILI V KORNELIJEVI HIŠI (*Apostolska dela 10,44–48*).

1. Bili so verniki že preden je Peter prišel.
2. Medtem ko je Peter pridigal, je Sveti Duh padel nadnje.
3. Potem, ko je Sveti Duh padel nadnje, so se dali krstiti v vodi.

GOVORJENJE V JEZIKIH - glosolalija

γλῶσσα glossa {gloce-sah'}

- 1) Jezik, člen telesa, organ za govor.
- 2) Jezik ali dialekt, ki ga uporablja le določena skupina ljudi, ne pa celotna nacija.

Obljuba, dana v **Izaiji 28,11** kjer je uporabljena hebrejska beseda

לשון lashown {law-shone'}

ki opisuje jezik, katerega ljudje govorijo ali jezik kot človeški organ. Ljudje so se posmehovali Izaiji, ker je blebetal v čudnem jeziku in zato je Bog po Izaiji spregovoril, da bo govoril ljudem skozi nenavaden jezik (glej tudi **1 Korinčanom 14,21**, kjer Pavel uporablja to referenco). Govorjenje v jezikih je obljubil tudi Jezus v **Marku 16,17**.

- V Apostolskih delih so ljudje, ko so bili izpolnjeni, vsi govorili v jezikih.
- **Apostolska dela 2,4**
- **Apostolska dela 10,46**
- **Apostolska dela 19,6**

KAJ JE GOVORJENJE V JEZIKIH

- Čaščenje Boga v drugih jezikih (**Apostolska dela 2,8; 10,46**).
- Molitev za izgradnjo, ko ne vemo, kaj moliti (**Rimljanom 8,26; 1 Korinčanom 14,4**).
- Prerošva za tolmačenje (**1 Korinčanom 14,13, 26–28**).

TRI VRSTE JEZIKOV

- Izgrajevanje (**1 Korinčanom 14,4**).
- Tuji jeziki (**Apostolska dela 2,8**).
- Ki so tolmačeni kot preroštvo (**1 Korinčanom 14,13**).

KAKO JE NEKDO IZPOLNJEN S SVETIM DUHOM

- Išči.
- Prosi.
- Veruj.
- Hodi v veri.

Luka 11,11–13

»Ali je med vami oče, ki bo dal svojemu sinu kačo, če ga bo prosil za ribo? Ali mu bo dal škorpion, če ga bo prosil za jajce? Če torej vi, ki ste hudobni, znate dajati svojim otrokom dobre darove, koliko bolj bo nebeški Oče dal Svetega Duha tistim, ki ga prosijo.«

 DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA

Ali niso delovanja Svetega Duha prenehala, ko je umrl zadnji učenec; ali niso velika znamenja v Apostolskih delih bila potrebna samo za rojstvo cerkve?

Ali mora biti veliko čustveno doživetje, ko oseba prejme izpolnitev s Svetim Duhom?

Ali moraš biti krščen v vodi preden si lahko krščen v Svetem Duhu?

10. KAKO SE LAHKO UPREM HUDEMU

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

Zakaj je v življenju toliko težav?
Zakaj mi je težko delati pravilne stvari?

RAZUMETI NARAVO BORBE

Efežanom 6,11–13

11 »Nadenite si celotno Božjo bojno opremo, da se boste mogli upirati hudičevim zvižočam. 12 Kajti naš boj se ne bije proti krvi in mesu, ampak proti vladarstvu, proti oblastem, proti svetovnim gospodovalcem te mračnosti, proti zlohotnim duhovnim silam v nebeških področjih.«

VZROK BORBE

Izaija 14,12–13

»Kako si padel z neba, danica, sin zore,
zgrmel na zemljo, zmagovalec narodov.
Ti pa si rekel v svojem srcu:
Povzpел se bom v nebo, nad Božje zvezde
bom povzdignil svoj prestol.
Na gori zborovanja bom sedel, na slemenih Cafóna.«

PREMAGOVANJE HUDOBIJE

- **Skušnjave**
Matej 4,1–11

1 Peter 5,8–11

8 Trezni bodite in budni! Vaš nasprotnik hudič hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl. 9 Uprite se mu, trdni v veri. Saj veste, da prav takšno trpljenje prenašajo vaši bratje, ki so po svetu.

10 Bog vse milosti, ki vas je po Kristusu Jezusu poklical v svojo večno slavo, vas bo po kratkem trpljenju sam izpopolnil, utrdil, okreпил in postavil na temelj.

11 Njemu oblast na veke. Amen.

- **Namen in izvor skušnjav**

Janez 10,10

»Tat prihaja samo zato, da krade, kolje in uničuje. Jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v obilju.«

2 Korinčanom 4,4–5

4 »Za nevernike, ki jim je bog tega sveta zaslepil misli, tako da jim ne zasveti razsvetljenje evangelija o veličastvu Kristusa, ki je podoba Boga.«

- **Kam polagaš svoje upanje?**

1 Timotej 6,17–19

»Bogatašem tega sveta naročaj, naj se ne prevzamejo in naj ne naslanjajo svojega upanja na nezanesljivost bogastva, temveč na Boga, ki nam obilno daje vsega v uživanje. Dobrodelni naj bodo in naj se bogatijo z dobrimi deli, naj bodo radodarni, naj z drugimi delijo to, kar imajo. Tako si bodo nabrali zaklad, ki bo dober temelj za prihodnost. Tako bodo dosegli resnično življenje.«

- **Kristus nas je osvobodil od vezi, ki nas vežejo**

Kološanom 1,13–14

»On nas je namreč iztrgal iz oblasti teme in nas prestavil v kraljestvo svojega ljubljenega Sina, v katerem imamo odkupitev, odpuščanje grehov.«

Kološanom 2,15

»Razorožil je vladarstva in oblasti ter jih izpostavil javnemu zgledovanju, ko je v njem slavil zmago nad njimi.«

Luka 10,17

Dvainsedemdeseteri so se veselili vrnili in govorili: »Gospod, celo demoni so nam pokorni v tvojem imenu.«

NADENI SI CELOTNO BOJNO OPREMO

Efežanom 6,14–18

14 Stojte torej **prepasani** okoli ledij **z resnico**, oblečeni v **oklep pravičnosti** 15 in z nogami, obutimi v pripravljenost za oznanjevanje **evangelija miru**. 16 Predvsem pa vzemite **ščit vere**; z njim boste mogli pogasiti vse ognjene puščice hudega. 17 Vzemite tudi **čelado odrešenja** in **meč duha**, kar je Božja beseda. 18 Ob vsaki priložnosti **molíte v duhu** z vsakršnimi molitvami in prošnjami. V ta namen bedite z vso vztrajnostjo in molíte za vse svete.

ZMAGAJ V BORBI Z UMOM

2 Korinčanom 10,4–5

»Podiramo razmisleke in vsakršno visokost, ki se dviga proti spoznanju Boga, in vsako misel podvržemo poslušnosti Kristusu.«

Filipljanom 4,8

»Sicer pa, bratje, vse, kar je resnično, kar je vzvišeno, kar je pravično, kar je čisto, kar je ljubeznivo, kar je častno, kar je količkaj krepostno in hvalevredno, vse to imejte v mislih.«

 DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA

Ali je možno biti svet?

BODITE SVETI KOT SEM TUDI JAZ SVET

1 Peter 1,14–16

»Kot otroci poslušnosti se ne prilagajajte prejšnjim željam, ki ste jih imeli v svoji nevednosti, marveč bodite v vsem ravnanju tudi sami sveti, kakor je svet tisti, ki vas je poklical, saj je pisano: *Bodite sveti, ker sem jaz svet.*«

To je citat iz starozavezne postave.

3 Mojzesova 11,44

»Kajti jaz sem Gospod, vaš Bog; posvečujte se in bodite sveti, ker sem jaz svet!«

Spomnite se, da je Jezus to povedal

Marko 7,15–21

15 **»Nič ni zunaj človeka, kar bi ga moglo omadeževati, če pride vanj, ampak ga omadežuje to, kar pride iz človeka.«**

17 Ko je od množice šel v hišo, so ga njegovi učenci spraševali o tem izreku. 18 Dejal jim je: »Tako? Tudi vi nimate pameti? Mar ne razumete, da človeka ne more omadeževati nič, kar pride vanj od zunaj, 19 ker ne gre v njegovo srce, ampak v želodec, in se nato izloči v greznico?« S tem je razglasil vse jedi za čiste.

20 In govoril je: **»Kar pride iz človeka, to ga omadežuje.«**

Postava je govorila o hrani, ki pride v človeka.

Nova zaveza govori o obnašanju, ki naredi človeka omadeževanega. Preučuj 3 Mojzesovo 11 in opazuj obnašanje štirih vrst živali, katerim bi se naj izogibali pri prehrani.

11. ZAKAJ IN KAKO LAHKO EVANGELIZIRAM

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

- Kaj je moj namen?
- Kakšno sporočilo bi moral dajati?
- Kaj je pričevanje?
- Kako oznanjam ljudem, ki ne želijo poslušati?

NAMEN

- Človek je Božje najvišje stvarjenje in zato je njegov namen povečevati Boga. Človek je postal človek po volji Boga (**Razodetje 4,11**). Bog se veseli nad svojim ljudstvom (**Psalm 149,4**).
- Bog te je poznal še preden si bil ustvarjen ti in ta svet (**Psalm 139,13–16**).
- Ugajati Bogu pomeni slaviti ga – Boga slavimo z vsem kar delamo.
- Slavljenje ni del našega življenja, slavljenje je naše življenje (**Psalm 105,4; Psalm 113,3**).
- Ker je Bog ustvaril človeka, želi imeti odnos z vsemi ljudmi (**Janez 3,16**), njegove želje bi morale postati naše želje.

VELIKO POSLANSTVO

Matej 28,18–20

19 »Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence. Krščujte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha 20 in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal! In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

Matej 5,13

»Vi ste sol zemlje. Če pa se sol pokvari, s čim naj se osoli? Ni za drugo, kakor da se vrže proč in jo ljudje pohodijo.«

KAKO BI MORALI POTEH ŽIVETI?

- Kot primer.
- Kot priče, žive priče.

Matej 5,14–16

»Vi ste luč sveta. Mesto, ki stoji na gori, se ne more skriti. Svetilke tudi ne prižigajo in ne postavljajo pod mernik, temveč na podstavek, in sveti vsem, ki so v hiši. Takó naj vaša luč sveti pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.«

PRIDOBIVANJE LJUDI Z NAŠIMI DOBRIMI DELI

1 Peter 3,1–3

1 »Prav tako bodite, žene, podrejene svojim možem. Tako bodo tisti, ki niso pokorni besedi, pridobljeni že po vedenju svojih žena, brez besede, 2 ker bodo opazovali vaše strahospoštljivo, čisto življenje.«

BODITE PRIPRAVLJENI PRIČEVATI O DELOVANJU BOGA V SVOJEM ŽIVLJENJU. KAKO VESTE, DA JE BOG, BOG TUDI ZA VAS (vaše osebno pričevanje)?

- Vsak kristjan ima svoje edinstveno pričevanje o tem, kako je spoznal, da je Jezus njegov Gospod – biti moramo sposobni to povedati s svojimi besedami.

1 Peter 3,15–16

»Gospoda Kristusa posvetite v svojih srcih. Vselej bodite vsakomur pripravljeni odgovoriti, če vas vpraša za razlog upanja, ki je v vas. Vendar pa odgovarjajte s krotkostjo in strahospoštovanjem...«

Rimljanom 8,16–17

16 »Sam Duh pričuje našemu duhu, da smo Božji otroci.«

2 Korinčanom 5,11–12

11 »Ker torej vemo, kaj je strah Gospodov, skušamo ljudi prepričevati, za Boga pa smo razvidni in upamo, da smo razvidni tudi za vašo vest.«

KAKO LAHKO LJUDI PRIPELJEMO K JEZUSU (V STIK Z JEZUSOM)?

Janez 1,39–42

39 Rekel jima je: »Pridita in bosta videla.« Šla sta torej in videla, kje stanuje, ter ostala pri njem tisti dan. Bilo je okrog desete ure.

40 Eden od teh, ki sta slišala Janezove besede in šla za Jezusom, je bil Andrej, brat Simona Petra. 41 Ta je najprej našel svojega brata Simona in mu je rekel: »Našli smo Mesija« (kar v prevodu pomeni Maziljenec). 42 Privedel ga je k Jezusu.

KAJ JE OSNOVNO SPOROČILO EVANGELIJA

Marko 1,14–15

15 »Čas se je dopolnil in Božje kraljestvo se je približalo. Spreobrnite se in verujte evangeliju!«

Apostolska dela 2,36–39

36 Zagotovo naj torej vé vsa Izraelova hiša: tega Jezusa, ki ste ga vi križali, je Bog naredil za Gospoda in Mesija.« 37 Ko so to slišali, jih je do srca pretreslo. Rekli so Petru in drugim apostolom: »Bratje, kaj naj storimo?« 38 Peter jim je odgovoril: »Spreobrnite se! Vsak izmed vas naj se dá v imenu Jezusa Kristusa krstiti v odpuščanje svojih grehov in prejeli boste dar Svetega Duha.«

ZAKAJ NI VEDNO LAHKO GOVORITI LJUDEM O JEZUSU

2 Korinčanom 4,4–6

4 »Za nevernike, ki jim je bog tega sveta zaslepil misli, tako da jim ne zasveti razsvetljenje evangelija o veličastvu Kristusa, ki je podoba Boga.«

Galačanom 6,9

»Ne naveličajmo se, ko delamo dobro; kajti če se ne trudimo, bomo ob svojem času želi.«

Rimljanom 1,16

»Ne sramujem se evangelija, saj je vendar Božja moč v rešitev vsakomur, ki veruje, najprej Judu in potem Grku.«

DA BI LAHKO EVANGELIZIRALI:

- nam Jezus mora biti resničen;
- moramo živeti v tesni skupnosti z njim;
- moramo rasti (duhovno);
- izpolnitev s Svetim Duhom nam daje sposobnost, da smo Božje priče.

DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA

Kakšna so moja izkustva glede evangeliziranja?
Kaj se zgodi, ko pristopim k ljudem in me zavrnejo?
Kako lahko sodelujem v evangeliziranju?
Kaj pa, če ne čutim, da imam dar evangelista?

12. ALI BOG OZDRAVLJA DANES

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

Ali se čudeži dogajajo danes?
Ali verjameš v čudeže?

2 Mojzesova 23,25–26

25 »Služi pa Gospodu, svojemu Bogu, in blagoslovil bom tvoj kruh in vodo in odstranil bolezen izmed vas!«

Psalm 41,4

»Gospod ga podpira na bolniški postelji;
vse njegovo ležišče obračaš v njegovi bolezni.«

NAMEN JEZUSOVIH ČUDEŽEV

- **Poveličevanje Boga**

Janez 5,19–20

19 Jezus jim je tedaj odvrnil in jim govoril: »Resnično, resnično, povem vam: Sin ne more delati ničesar sam od sebe, ampak le to, kar vidi, da dela Oče; kar namreč dela on, dela enako tudi Sin.«

PREDNOST VSEH KRISTJANOV

- Hoditi v božanskem zdravju je prednost vseh vernikov.

Izaija 53,4–5

Matej 8,16–17

Jakob 5,14–15

Od kod izvira bolezen? Od kod pride to, ko zbolimo danes? Prvotno sta bolezen in smrt prišla nad ljudi zaradi greha (**Rimljanom 5,12**). Satan je avtor vseh bolezni in smrti. Bog pa je Stvarnik in dajalec življenja ter zdravja. V Evangeliju po Janezu je Jezus povedal, da hudič »prihaja samo zato, da krade, kolje in uničuje. Jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v obilju« (**Janez 10,10**).

BOŽJA NARAVA

- Lastnosti Božje narave so prepoznavne po njegovem imenu.

2 Mojzesova 15,26

Rekel je: »Če boš res poslušal glas Gospoda, svojega Boga, in delal, kar je prav v njegovih očeh, in ubogal njegove zapovedi in izpolnjeval vse njegove zakone, ne bom sprivil nadte nobene od bolezni, ki sem jih poslal nad Egipt; kajti jaz sem Gospod, tvoj zdravnik.«

יְהוָה רַפָּא יְהוָה Yehovah raphah = Gospod, ki ozdravlja ali Gospod, zdravnik.

2 Kraljeva 5: Omenja zgodbo o ozdravitvi Namana. Bog ozdravlja in ozdravlja na različne načine. Okopati se v Jordanu (reki v Izraelu) je bilo verjetno za Namana precej sporno, toda Božje ozdravljenje pride pod njegovimi pogoji, ne našimi.

Izaija 38,1–5: Bog je Ezekiju podaril še 15 let življenja.

JEZUSOVO UČENJE – BOŽJE KRALJESTVO (*Marko 1,15*)

- Božje kraljestvo je vladavina ali kraljestvo, v katerem vlada Kralj (Bog).
- Nebeško kraljestvo je tu le delno (odrešenje in osvoboditev od greha), toda ne še v polnosti.
- Bolezni in obolenja so del padlega sveta, ne pa del Božjega kraljestva.

KRISTUSOVO OZDRAVLJANJE NAPOLNJUJE 25% EVANGELIJEV – *Matej 4,23; Marko 6,56*

- Jezus je šel skozi Galilejo in ozdravljal vsakovrstne bolezni (*Matej 4,23*).

KRISTUS JE POSLAL 72 UČENCEV, POTEM 12 IN POTEM VSE

- Jezusovi učenci so ozdravljali.
Janez 14,12
»Resnično, resnično, povem vam: Kdor veruje vame, bo dela, ki jih jaz opravljam, tudi sam opravljal, in še večja kot ta bo opravljal, ker grem jaz k Očetu.«
- Ozdravljenja v prvi cerkvi
Apostolska dela 3,1–10

OZDRAVLJENJE DANES

Vesela vest danes je, da je Jezus prišel uničiti dela hudiča (**Apostolska dela 10,38; Luka 13,11–17; Hebrejcem 2,14–15; 1 Janez 3,8**). Kristus je bil preklet zaradi nas, da bi mi lahko bili osvobojeni prekletstva, ki vključuje bolezni (**Galačanom 3,10–14**).

Luka 1,37

»Bogu namreč ni nič nemogoče.«

 DODATNA ŠTUDIJSKA VPRAŠANJA

Če me Bog ne ozdravi, ali to pomeni, da imam greh?
Kaj pa, če moja molitev za ozdravljenje ostane neodgovorjena?

Janez 9,1–3

Ko je šel mimo, je zagledal človeka, ki je bil slep od rojstva. Njegovi učenci so ga vprašali: »Rabi, kdo je grešil, on ali njegovi starši, da se je rodil slep?«

Jezus je odgovoril: »Ni grešil ne on ne njegovi starši, ampak da se na njem razodenejo Božja dela.«

13. KAJ JE CERKEV IN KAKŠNE SO MOJE ODGOVORNOSTI

ZAČETNA VPRAŠANJA ZA DOLOČITEV KONTEKSTA

- Kaj je cerkev?
 - Kdo je glava cerkvi?
 - Zakaj je Pavel postavil starešine?
 - Kakšna je funkcija starešin?
 - Ali bi jaz moral pripadati cerkvi?
 - Kakšne so moje odgovornosti?
 - Ali sem lahko krščen v vodi, brez da sem član?
-

CERKEV JE SKUPINA VERNIKOV, KI SO PREDANI KRISTUSU

Efežanom 2,19–21

»Potemtakem niste več tujci in priseljenci, temveč sodržavljeni svetih in domačini pri Bogu. Sezidani ste na temelju apostolov in prerokov. Vogalni kamen pa je sam Kristus Jezus.«

- Najprej so se imenovali »privrženci Poti«, v Antiohiji pa so jih prvič začeli imenovati kristjane (**Apostolska dela 11,26**).

PET KORAKOV, KI SO JIH PRAKTICIRALI V CERKVI V 1. STOLETJU

1. Ljudje so dobili spoznanje o Bogu (prepričanje).
2. Ljudje so sprejeli Jezusa kot svojega odrešenika (kesanje).
3. Krst v vodi (prvih 300 let cerkve je ta proces trajal okrog 2 leti zaradi preganjanja cerkve).
4. Krst v Svetem Duhu.
5. Pridružitve lokalni cerkvi (predanost vernikom v uporabi darov in talentov).

NAMEN CERKVE

- Da pomaga pri rasti vernikov.
- Da evangelizira svet.

BOG JE IZBRAL CERKEV, DA SE PREDSTAVI SVETU

- Da evangelizira.
- Da pokaže njegove darove, ozdravljenje, modrost, besede spoznanja, spodbudo itd.
- Cerkev mora pripravljati drug drugega za Kristusov ponovni prihod.

Efežanom 3,10–11

10 »Tako naj bi se zdaj **po Cerкви** oznanila vladarstvom in oblastem v nebesih mnogovrstna Božja modrost.«

Efežanom 3,21

»Njemu slava v Cerкви in v Kristusu Jezusu skozi vse rodove, na veke vekov. Amen.«

Efežanom 5,23

»...kakor je Kristus glava Cerкви: on, odrešenik telesa.«

Efežanom 5,25–26

»...kakor je Kristus vzljubil Cerkev in dal zanjo sam sebe.«

Ljubi
Hrani
Očiščuje
Varuje
Oblači

Efežanom 5,27

»Tako da bi sam postavil predse veličastno Cerkev, brez madeža, gube ali česa podobnega, da bo sveta in brezmadežna.«

CERKEV JE KRAJ, NAMENJEN RASTI

- Bogoslužja
Hebrejcem 10,24–25
25 »Ne zapuščajmo svojega zbora, kakor imajo nekateri navado, marveč drug drugega spodbujajmo, in to tem bolj, čim bolj vidite, da se bliža dan.«
- Na enak način kot raste drevo, moramo biti mi zasajeni, da bi rasli.
- Drevesa gredo skozi letne čase, rast in sušna obdobja, kar preizkuša predanost.
- Rojevanje povzroča bolečino, toda če se potrpi in vztraja v tej bolečini, bo to omogočilo rast Božjega telesa.

BISTVENI ELEMENTI SLUŽENJA V CERKVI

1. Učenje.
2. Slavljenje.
3. Skupnost (druženje).

PREDANOST ALI OBVEZA CERKVI

- Pridružiti se cerkvi vključuje predanost.
Luka 9,23–24
23 Vsem pa je govoril: »Če hoče kdo iti za menoj, naj se odpove sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj.«

Križ je kristjanom v prvem stoletju pomenil veliko več kot pomeni nam danes. Križ je bila najbolj kruta in boleča oblika smrti, kakšna predanost je to!

- Kakšni so naši viri, katere lahko izberemo, da jih predamo?
 - Čas, ko sodelujemo pri bogoslužjih in aktivnostih.
 - Predanost drug drugemu v cerkvi; vse kar delamo v cerkvi, bi moralo biti v služnje Telesu, ne nam samim.
 - Predanost k temu, da se učimo in se izboljšujemo, da bi lahko potem v prihodnosti zavzeli položaje vodij.
 - Predanost s finančnimi sredstvi – desetina in prostovoljni prispevki.
 - Dajanje desetine je bila zapoved, dana v Stari zavezi in se nadaljuje tudi v Novi zavezi. Nova zaveza pravzaprav uči, da vse pripada Bogu in mi smo le oskrbniki vsega tega, kar nam je zaupal. Dajanje desetine bo prineslo blagoslov v naša življenja.

1 Mojzesova 14,18–20; 3 Mojzesova 27,30; 4 Mojzesova 18,24; Matej 22,21; Matej 23,23; Luka 11,42; 1 Korinčanom 16,1.

2 Korinčanom 9,7

»Vsakdo naj da, kakor se je v srcu odločil, ne z žalostjo ali na silo, kajti Bog ljubi veselega darovalca.«

KORISTI OD TEGA, KO SMO DEL KRISTUSOVEGA TELESA

- Priložnosti za služenje in priložnosti za razvijanje sposobnosti in talentov.
- Prijatelji in mreža spodbude.
- Cerkevno telo je namenjeno temu, da vam pomaga in spodbuja v času stisk.
- Lastništvo in odgovornost za cerkevno premoženje.
- Bog obljublja blagoslov tem, ki prispevajo Njegovemu delu in ohranijo vzoren primer.

KJE NAJ JAZ POSTANEM ČLAN

- Dovolj Bogu, da te zasadi nekje, kamor te Duh vodi – tam bodi predan in rasti.
- Drevo mora biti zasajeno, da bi lahko raslo.
- Sodeluj z Božjim telesom po svetu.
- Zagotovi, da si na kraju, kjer se lahko učiš, rasteš in imaš priložnosti, da prispevaš s svojimi darovi.

CERKEVNI MODELI

- Episkopalen.
- Prezbiterijski.
- Kongregacionalni.
- Nobenih voditeljev (vodeno po Duhu).

BCC Ljubljana (v treh delih)

Vizija (1) Kraj Božje prisotnosti [ozdravljenje, osveženje, rast] **(2)** Povečevanje imena Jezus, da bi bilo njegovo ime oznanjeno in vplivno v naši družbi **(3)** Učeništvo in pošiljanje ljudi v službo za Gospoda.

Vodstvo: Kako funkcionira, kaj storiš, če imaš kakšno idejo, predlog ali problem?

Priložnosti za služenje: Kakšne so tvoje sposobnosti, talenti, kaj veruješ, da Bog želi, da dosežeš za njegovo delo?

DISCIPLINIRANJE

- Ko imaš problem, pojdi k tej osebi, ne hodi govorit k drugim naokrog (**Matej 18,15–17**).
- Če problem ostane, potem in samo potem lahko greš k drugi osebi, ki je zrel vernik.
- Če problem še vedno ostane, pojdi k cerkvenemu vodstvu.
- Kristjani imajo odgovornost, da popravijo napake, bodisi če so oni storili napako ali je nekdo drug storil napako zoper njih (**Matej 5,23**).